

УДК: 343. 96 : [343. 913 : 61]

*Лень В.В. помічник прокурора
Заводського району
м. Запоріжжя*

ДО ПИТАНЬ ПСИХІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

У Кримінальному кодексі України 2001 року вперше виділено окремий Розділ XIV, який повністю присвячений примусовим заходам медичного характеру і примусовому лікуванню. Цим законодавці підкреслюють особливе значення цього питання, проблема якого особливо гостро стоїть в нашій державі. КК України проголошує, що примусові заходи медичного характеру застосовуються до осіб, які вчинили суспільно небезпечне діяння у стані неосудності, обмеженої осудності чи у стані осудності, але які захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання ст. 93 КК України.

Однією дією психічнохвороби визначали з давніх часів, вважаючи, що психічні розлади - це наслідок воєлення в людину сторонніх духів, які могли бути як добрими, так і злими, і які спонукають осіб до різних відповідних діянь. В силу таких обставин, вони не могли відповідати за дії, які їм "наказувала" робити ця божественна чи нечиста сила. У той же час божевільними іноді називали цілком здорових людей, чия поведінка була незвичною або незрозумілою.

В античні часи лікарі причинами психічних захворювань вважали накопичення мокрот в організмі, розлиття жовчі, сильні душевні потрясіння, надмірне вживання алкоголю, травми голови і тому подібне.

З появою держави і права ці питання набули, можливо, більш важливого, державно-владного характеру, воно почало висвітлюватися в правових актах. Наприклад, за законом Хаммурапі (XVIII ст. до н.е.) та за законом Соломона (VI ст. до н.е.) договори, акти, укладені психічнонездоровими людьми, визнавалися недійсними. "Саксонське дзеркало" (XV ст.) зазначало, що недоумкуваті і божевільні не підлягали покаранню. У "Судному законі" Володимиром Мономахом "Про заповіт" (XII ст.), ранніх російських указах XVII ст. встановлювалось, що психічнохворі не можуть бути свідками в судових справах. Також осіб також звільняли від покарання (Напр., в "Новоуказних статях о разбойных и убийственных делах" 1669 г.)

Відомі лікар-психіатри (С.С. Корсаке, В.П. Сербський та ін.) намагалися розглядати психічні хвороби з матеріалістичних позицій, тобто як результат порушення діяльності головного мозку.

На початку 60-х рр. XX ст. виникло явище, що отримало назву "антипсихіатрія". На думку антипсихіатрів, психічнохворі - це люди, чия поведінка не відповідає загальноприйнятим у даному суспільстві нормам. Приблизно цієї течії закликали до відмови від поняття "психічнохворий" і ліквідації лікарняної психіатричної служби.

Отже, на різних етапах розвитку людства до осіб з психічними розладами відносилися неоднозначно. Іноді ці погляди були абсолютно протилежними. Таким чином, ставлення до душевних хворих є своєрідним показником розвитку суспільства, характеризує його культуру.

Сьогодні не зважаючи на неодноразове дослідження цих проблем, багато питань залишається невирішеними та дискусійними.

Чому збільшується кількість вчинення суспільно небезпечних діянь особи з психічними розладами? Через що виникають такі психічні хвороби? Чому серед нашого населення падіння духовної культури набуло такого прогресивного стану?

Звичайно, важливу, а можливо, і вирішальну роль в цьому має економічний та соціально-політичний стан в нашій державі. Немаючи іноді навіть елементарно потрібних умов існування, стикаючись з ігноруванням до себе, як до особи з боку суспільства та держави, особа намагаючись виділитися, помститися, а іноді й просто вижити, вдається до вчинення суспільно небезпечних діянь. В нашому житті трапляється стільки складних ситуацій, негараздів, перед якими особа часто залишається вічна-віч... Чи завжди можливо зберегти тут здоровий глузд? Як можна випукувати душу особи, коли її оточує стільки неприємних явищ?

А, іноді психічні розлади, які спонукають осіб вчинити незаконні дії, бувають вродженими. Отже, важливе значення, на нашу думку, має профілактика психічних розладів. Але держава за 13 років незалежності, на жаль, майже не звертала на це уваги.

З кожним роком збільшується кількість психічнохворих осіб в державі. На сьогодні їх в Україні більше як 1,2 мільйони громадян.

Безумовно й зростає кількість вчених злочинів особами з психічними розладами. Разом з тим не слід забувати, що ця категорія населення, це також наші громадяни, певна частина з яких випикується, ресоалізується і вони повернуться повноцінними громадянами у суспільство, а іншій частині потрібна буде довічна допомога держави та суспільства у зв'язку з хронічною психічною хворобою.

На сьогодні в Україні є великі сподівання, що і в такій галузі медицини як психіатрія, повинні відбутися зміни на краще. Бо до державної влади прийшли нові люди - новообраний Президент і прем'єр - міністр зі своєю командою з зовсім іншим світоглядом.

Адже в кінцевому результаті всі ми є громадянами однієї держави і нам, і майбутнім поколінням в ній жити.

УДК: 347. 736 : 65. 061.8 (477)

*Михайленко О.О.,
канд. юрид. наук,
доцент кафедри цивільного права ЗНУ*

*Корота А.Ю.,
студентка 3 курсу юридичного
факультету ЗНУ*

ЗАСТОСУВАННЯ ЦЕСІЇ В ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Формування в Україні правової демократичної держави поставило перед законодавцями проблему створення нормативної бази, яка б відповідала адекватним вимогам сьогодення. Для вирішення цього питання важливе місце посіло створення законодавства, спрямованого на регулювання відносин банкрутства. Суттєвим етапом цього процесу стало набуття чинності 30 червня 1999 року другої редакції Закону України „Про банкрутство” [1], а також Цивільного та Господарського кодексів України. Проте, нажаль, зазначені нормативно-правові акти повністю не усунули всі наявні на сьогоднішній день прогалини та суперечності правового регулювання інституту банкрутства.

Серйозною прогалиною зазначених норм є відсутність єдиної засад регулювання можливості заміни кредитора у зобов'язанні або як її ще називають - цесії. Не належна увага законодавця до цієї проблеми, зокрема, проявилася у відсутності відповіді на питання щодо правомірності застосування цесії під час процедури банкрутства підприємства.

Тому метою даної статті є обґрунтування необхідності законодавчого закріплення процедури цесії під час ліквідації неплатоспроможного суб'єкта господарювання.

Незважаючи на широке практичне застосування процедури банкрутства, у 2004 році розглянуто більше 5800 „банкрутських” справ [2, с.15], існує небагато

наукових праць, де комплексно досліджується законодавство України про банкрутство. Нещодавно вийшла в світ монографія Б. М. Полякова „Право неспроможності (банкрутства) в Україні”, спрямована на вирішення питань, які існують в правовому регулюванні відносин неспроможності. Окремі аспекти, що входять до кола обраної проблеми, були предметом ґрунтовних наукових розробок відомих вчених-юристів, зокрема В. Белова, О. Кота, Л. Новосольової та інших. Останнім часом в пресі з'явилися статті, які присвячені тлумаченню норм Закону України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, зокрема це праці М. Титової, В. Бондаренка, Б. Грека. Однак, зазначеними науковцями розроблені окремі сторони застосування цесії в аспекті комплексного дослідження процедури банкрутства чи в загальному аналізі можливості заміни кредитора у зобов'язанні. Отже, існуючі публікації не вирішують усієї складності проблеми, а швидше утворюють фундаментальну базу для подальшого її дослідження.

Насамперед з приводу відступлення права вимоги в процедурі банкрутства у доктрині не досягнуто однакості. Існує точка зору, що хоч процесуальним законодавством відступлення права вимоги не передбачено, це не означає, що особу можна обмежити в реалізації цього права. „Цесія на стадії ліквідації в процедурі банкрутства - вимога часу, тому рано чи пізно її прийдеться ввести”, - наголошує М.Саженич.